

Molí del mas Gener

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli de Santa Eugènia
Emplaçament Molí del Gener. C/ Tramuntana s/n. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.90686
Longitud: 2.28005
UTM Est (X): 440288
UTM Nord (Y): 4639686

Classificació

Número de fitxa 08246-130
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIV-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00031

Fitxes associades:

[Capella de Sant Nicolau del mas Gener](#)

[Glorieta del Gener](#)

[Llac del Gener](#)

[Lleres del torrent de Santa Eugènia](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 19/04/2006 - 02:00

Descripció

Edifici de planta rectangular organitzada en tres nivells diferenciats. Un primer nivell inferior, a tocar del riu Gurri format per una petita obertura semi-circular i adovellada; un segon nivell format per una planta baixa amb accés a la façana oest i dues petites obertures laterals; i un tercer nivell conformat per una primera planta organitzada en una petita terrassa, assentada per dos pilars a la base, i quatre obertures disposades en les tres façanes. El desnivell natural del terreny estructura en dues terrasses els diferents accessos deixant un espai lliure entre l'accés a la casa i el carrer, espai que és utilitzat com a hort. Aquesta construcció utilitza la pedra de petites dimensions lligades amb argamassa i amb pedres de grans dimensions formades per carreus quadrats ben escairats situats al angles de l'estructura com element de reforç. La coberta és a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana. La façana principal i la façana sud presenten un enguixat senzill, mentre que a les altres dues façanes la pedra apareix repicada. La distribució de la façana principal és força modesta, una petita porta d'accés 1'60 m d'altura amb llindes a la part superior com a únic element decoratiu destacable i dues petites finestres situades al primer pis obertes amb posterioritat.

Història

Aquest molí apareix lligat a la història del mas Gener i el trobem a la documentació des d'època moderna, com a tal. La Consueta Vella de Santa Eugènia de 1639 diu que aquest molí fou edificat al 1591. El mas Gener consta des del segle XII amb el nom de Gener de Palou, per haver-se format dins l'antiga vil·la rural del Palou. Un dels edificis vinculats a aquest mas era el molí del Gener, tot i que es conserva molt poca documentació al respecte. Un altre document notable és del 8 d'agost de 1277, i en ell Pere March de Santa Eugènia i Elisenda de Benages, amb el seu fill Ramon, estableixen i confirmen a Ramon Januario de Palaciolo o del Gener de Palou i a la seva mare Berenguera i també a Ramon de Cirer, Bernat de Moles, Ferrer de Cirer, Pere de Palou, Pere de Solà, Berenguer Anax i Ferrer Julià, la facultat de prendre aigua, ells i els seus successors, en el torrent que discorre de Berga i en altres torrents de la parròquia de Santa Eugènia, i portar-la cap als seus masos per regar. Per això els pagaran un cens anual de dos parells de gallines. En Ramon Gener de Palou pagarà, a més, un tribut de 6 sous anuals per la facultat de disposar ell tot sol de tota l'aigua tots els dissabtes des de la posta de sol fins a la sortida de sol del diumenge i tots els dimarts de cada setmana, des de la sortida de sol fins a la posta. El document porta escrit al peu i en lletra dels segles XVII o XVIII l'establiment de l'aigua del molí del Jener en lo any 1277. Sembla tractar-se d'una confirmació i un nou establiment, ja que al 1259 la senyora Beatriu de Torroella havia fet una concessió semblant a un antecessor del Gener de Palou. Des del 1068 es cita un molí, el molí d'en Guitard, situat a tocar el riu Gurri, a l'alçada de Plantalamor. Del segle XIII en endavant trobarem altres molins com el de Gener i el de Conca, aquest en el Samuntà. Altra informació la proporcionen els Llibrets de Compliment Pasqual, concretament el del 1826, on hi ha llista dels masos i les persones que hi viuen majors de 8 anys, i on es detalla que el Molí del Gener tenia 7 habitants.

Bibliografia

Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Memorial dels masos y casas habitats y affugats que de present se troben y en elles habitan dins dita parrochia y circuit de aquella". Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Nom de masos antics tan habitats con rònechs los quals per reducció fan dos sous de menjars per cada hu de dits masos, conforme ho tinch trobat en un llibret istoriat entra las ascripturas de dita rectoria de lletra molt antiga". PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble

